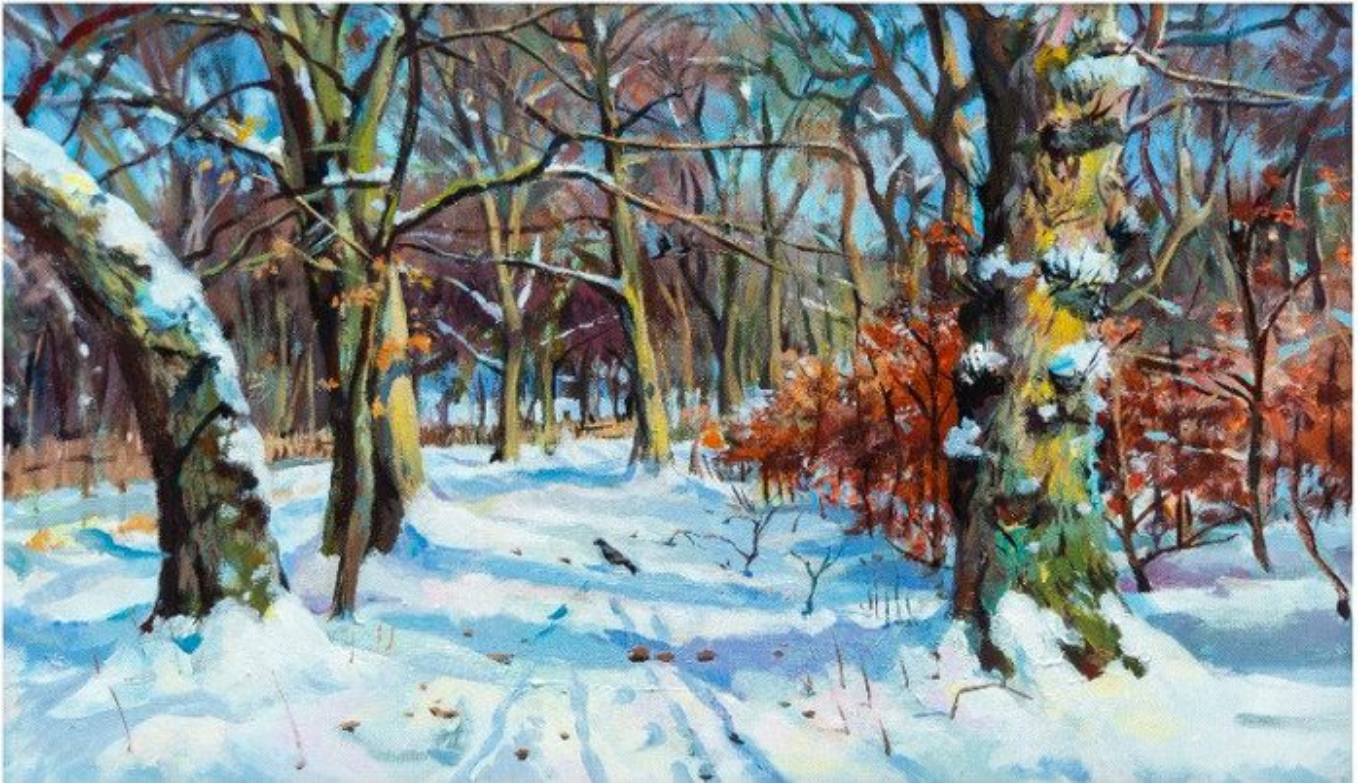

Garly hem gussaly ýekşenbe / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 21 янвря, 2025

Garly hem gussaly ýekşenbe / hekaýa GARLY HEM GUSSALY ÝEKŞENBE

Orta mekdebi gutaryp, şäherdäki hünär öwredýän ýörite mekdepleriň birinde okaýan Baýsähret ir düşen gysyň nobatdaky aýazly hem garly ýekşenbesinde diňgögüne garap, kän ýatdy. Öýlänlär uly agasy Nursähret geldi.

- E-eý!
- Ho-ow!
- Bu nä boluş!
- Aý, hiç!
- Garamyratlara gidip geldiňmi?
- Hümm.
- Aýtdyňmy?
- Hawa.
- Näme diýdi?
- Hiç zat.
- Näm bolýar, how, saňa?

- ?!
- Nas atdyňmy?
- Juk.
- Agzyňda suw barmy?
- Juk.
- Onda näme?
- Hiç zat, how. Hiç zat.
- Beh-beh! – Nursähet dagy näme diýerini bilmedi. Biraz oturyp:
- Aý, bolýa – diýip, çykyp gitdi.
- Şol gün şamlyk nahardan soň Baýsähhet uly ýeňnesiniň bolýan otagyna bardy.
- Nursähet ýokmy, gelneje?
- Ýok. Gitdi.
- Nirä gitdikä?
- Garamyratlara diýäýdi öýdýän şol. Hä, näme?
- Aý, hiç
- Gel, otyp, çäýnekde çay-a bar.
- Baýsähhet geçip oturdy. El işine güýmenip oturan Arzy gelneje oňa çay guýup berdi.
- Bular näme eýýäm ýatypdyrlar, irgözin... – diýip, Baýsähhet Nursähediň gap dulda serlişip ýatan çagalaryna ümledi.
- Äý, oýnap-oýnap, ýadandyrlar-da.
- Baýsähhet şirp-şirp edip çay içdi. Arzy gelneje:
- Baýsähhet jan, aňyrky äpişgä seredip goýbersene! diýdi. – Sowuk gelýä welin, gowy ýapylmandyr öýdýän. Hazan almyş...
- Baýsähhet seredip gördi.
- Aý, ýok, äpişgäňiz-ä oňat ýapylypdyr.
- Şeýlemi?
- Daşary sowuk. Şondan bolaýmasa.
- Şondandyr onda. Howa-da, gurbany gitdigim, maýlar ýaly däl. Gün-günden bujurygy artýa gaýtam... Şuwadam ýagýamy?
- Hawa.
- Ýagawersin!..
- Baýsähhet çay şirpildedip, ene biraz oturansoň:
- Gelneje! – diýdi.
- Hä?
- Gelneje bir zat diýsem edermiň?
- Arzy gelneje ýüzüni birhili edip:
- Näm ol? – diýdi. – Hany, aýt!
- Ilki söz ber, gelneje!

- Waý, nämä?
 - Şo meň aýtjak zadymý etjek diýip söz ber.
 - Men näbileýin seň nämä aýtjagyňy, Baýsähät jan? Ilki bir aýt ahyry!
 - Kyn zat däl, how, gelneje!
 - Ana, söz berdim, Baýsähät jan! Aýt indi!
- Baýsähät ýaýdandy. Ýeňňesi gylaw aldy.
- Aýt-da indi!
 - Neme-däraý, gelneje!
 - Nämä?
 - Ertir bar-a?
 - Hawa ?
 - Men bar-a?
 - Hawa?
 - Okuwa gidemsoň bar-a?
 - Hawa?
 - Ejeme bar-a?
 - Hawa?
 - Neme diýsene!..
 - Nämä diýeýin?

Baýsähät çayly käsesine seredip ýaýdandy. Ýeňňesiniň özüne öňkülerinden has dykgatly seredýänini aňyb-a gyzardam. Arzy gelneje gyssandy:

- Nämä diýeýin. Baýsähät jan?

Baýsähät aýdyp göýberdi:

- Gudaçylyga gidiň diý!
- Hä?

Arzy gelnejäniň gözleri ýanyp gitdi. Baýsähät iki egninden dem aldi.

- Çynyňmy, Baýsähät jan?

Ýüwürjisiniň asla henek etmeýändigini gözi bilen görüp oturan Arzy gelnejäniň kezbisine kümüş çayyldy. Baýsähät ýuwaş-ýuwaşdan başyny galdyryp, ýeňňesiniň ýüzüne seretdi. Arzy gelneje indi hut öliň soragyny ýagdyryp ugrady.

- Kimlere barmaly, Baýsähät jan?
- Bu obadan däl ol.
- Onda nirden?
- Gökjeden.
- Gökjede kimlerden?
- Seýit milisýelerden.
- Ady nämä?

- Adyny nämetjeg-aý?
- Waý, gudaçylyga gitmeli bolsa, adyny bilmeseň, nähili bor, gyz, o?!.
- Bägül.
- Hm-m, Bägül, diýsene. Oňatja ad-a bar eken. Onsoň nememi, gulmy, igmi, näm ol?
- Aý, men näbileýin-aý?!.
- Soramaly ekeniň.
- Sorap bom-aý onam bir?!.
- Suratyny getir, men tanap bereýin.
- Mende suraty ýok.
- Samsyk! Suratyny almaly ekeniň.
- Suratyny başyňa ýapjak-maý, gelneje?!.
- Ejeň görjek diýse, näme etjek?
- Diýmez.
- Şonda-da bileje surata düşmeli ekeniňiz.

Baýsähet jabjyndy:

- Aý, näm bolanda nämäý?
- Dur entek, Baýsähet jan, nememi ol, kursdaşyň zadyňmy?
- Hawa.
- Hä-ä, dogry-y. Onsoň ulymy ol senden, ýa kiçimi?
- O zatlary nämetjeg-aý, gelneje?
- Dursana, gyýw, bilmeli bor-a.
- Ýaşyt meň bilen.
- Ýaşyt diýsene!.. Dogry!.. Men-ä begenýän, Baýsähet jan! Onsoň nememi o gyzyň özünden uly çykmadyk ýa öýlenmedik dogany ýokdur-a?

Baýsähet gözünü tegeläp, ýeňňesine seretdi. Iki sekunt dan soň gysgajyk:

- Ýok – diýdi.

Arzy gelneje dowam edip.

- Ýa iň ulusymy şo?
 - Hawa.
 - Hä-ä, onsoň, Baýsähet jan, sen oňa hat berdiňmi? Ýa birine aýtdyrdyňmy? Nätdiň?
 - Oýun etmesene, how, gelneje!
 - Çynym, gyýw!
 - Nädemde nä?
 - Aý, ýok, sen hat-a bermeli däl. Sen göni baryp, özüne aýdansyň. Seni halaýan diýensiň. Şeýlemi? Ä?
- Baýsähet gyzardy.

– Oyun edýäň-aý, gelneje!

Arzy gelneje dymyp, birsalymdan:

– Häý, ejeň göwnemäýmese – diýdi.

Baýsähet özünü raslady.

– Göwnär. Oňaryp aýdybilseň, göwnär.

– Ol-a saňa Äşäni alyp berjek diýip ýör.

– Kim ol Äşe?

– Bilmedik bolan bolma. Müň sany Äşe bamy?! Hany, o nemäň...

– Men-ä öýlenmen şoňa.

– Wiý, nämüçün?

– Bilemok, how, bilemok.

Arzy gelneje “hm-m” edip, esli oturansoň başga bir gürrüň tapdy:

– Özleri gul bolsa, kän galyň-a diýmezler.

– Onçasyny biljek däl.

– Soramaly ekeniň.

– Nämäni?

– Şony? Galyňny?

– Men indi şoň galyňny sorarynm-aý?!

– Kakasam milisiýe bolsa...

– Hä, näme?

– Kakaň unamazmyka diýýän.

– Nämüçün ?

– Eşideňokmy, Hojaga günde on gezeg-ä sögý-ä, iliň jübüsine gözünü dikip ýör diýip.

– Kakam ony Hojaga diýýär.

– Kakaň hemme milisýä-de diýýär. Milise bolup işleyän bolsa, şo gyzyň kakasyna-da diýer.

– Diýmez.

– Diýer.

– Hemme milise Hojak ýaly däl, how.

– Ah-heý, özi milise bor-da, abat bormy?

– Bilmän bir zat diýme, gelneje!

– Baý-baý-baý! Ýigid-ä eýýämden gaýnatasynyň ýüzünü ýuwup ugrad-ow.

– Oň üçin däl-ow.

“Jy-ýy-yk” edip, gapy açyldy. Baýsähediň kiçi ýeňňesi Nabat geldi.

– Öw-he-eý, sowukdygyny. Üşäňzokmy, gyz?

Arzy gelneje onuň bu sözlerine pisint etmedi. Gözlerini güldürip:

– Bir zat aýdaýynmy? – diýdi.

Baýsähet:

– Aýtma! – diýdi.

– Aýtjak. Nabat öýkeläýse nätjek birden!

– Näme, gyz, ol? – diýip, Baýsähediň kiçi ýeňnesi gözlerini elek-çelek edip, bir hezillige garaşdy.

– Ynha, şudur-da, gyz! Öýlenesim gelyä, gudaçylyga gidiň diýip, ertirden bäri dyzap otyr.

– Waý, illeňkiň enaýylydygyny! – diýip, Nabat gelneje eltisine ugrybir baş sowal berdi. – Nirä, kimlere, ady näme, okaýamy, işleýämi?

Arzy gelneje aýtdy. Nabat gelneje ýüzüni ýüwürjisine öwürip:

– Şeýlemi? – diýdi.

Baýsähet gaşyny çytdy. Kesä bakdy. Nabat gelneje ýene bir sowal berdi:

– Ýaşyň ýetýämi?

Baýsähet ilki düşünmedi.

– Nämä? – diýdi.

– Söýüşmäge ýaşyň ýetýämi diýýän.

Baýsähet saňnyl–saňnyl etdi.

– Halsähet ikiňiz söýşeňizde ýaşyňyz ýetýämidi?

Hä?

– Hawa.

– Meňkem ýetýä onda.

Baýsähet jübüsinden çilim çykardy. Otlandy.

– Gyýw, çilimem çekýäňmi? – diýip, Arzy gelneje agzyny öweltdi.

– Söýüşip başlan bolsa, her zat çykar – diýip, Nabat gelneje aýtdy. Baýsähet sessiz ädim urup, gapa yöneldi. Çykyp barýarka-da, yzyna öwrülip, Arzy gelnejä azgyryldy:

– Aýtma diýdim-ä men saňa. Aýtma diýdim-ä.

Daşarda gyýalap, gar ýagýardy. Baýsähet mellegi deň ikä bölýän darajyk çil bilen ilerligine yöredi. Baslygyp ýatan ak gar onuň aýaklarynyň aşagynda gütürt-gütürt edip, ses edýärdi. Kem-kemden güýjeýän aýaz ýüzüni-gözünü dalaýardy. Gijelikdi. Ýöne ýerde ýatan gar tümlügi birsyhly serpikdirip, gözýetimdäki adam garasyny mazaly saýgarar ýaly ýagtylyk paýlaýardy.

Dekabr, 1993. Aşgabat.

Kakamyrat ATAÝEW. Hekaýalar